

**OSNOVNA ŠOLA KOPER
CESTA ZORE PERELLO-GODINA 1
6000 KOPER**

PROMETNO VARNOSTNI NAČRT OSNOVNE ŠOLE KOPER

Koper, APRIL 2015

UVOD

Prometno varnostni načrt Osnovne šole Koper je izdelan z namenom, da se zagotovi otrokom čim večja varnost na prometnih površinah ob prihodu v šolo, v času pouka, v času podaljšanega bivanja in varstva, ob ekskurzijah in izletih in ob drugih dejavnostih šole.

Skrb za varnost v prometu ni več samo stvar posameznika ali šole, ampak je obveza celotne družbe, tako z vidika same varnosti pri vključevanju v promet v vsakdanjem življenju, kot tudi z vidika družbene samozaščite.

Cilj teh prizadevanj je:

- ohranitev otroških življenj pri vključevanju v promet,
- ugotovitev prometno varnostne situacije pri prihodu in odhodu otrok v šolo ter iz nje,
- čim boljša vzgojenost otrok za pravilno ravnanje na prometnih površinah,
- opozarjanje in osveščanje otrok in staršev pri izbiri najbolj varnih, mogoče daljših poti v šolo,
- iskanje in določanje varnejših poti otrok v šolo,
- predlaganje pogojev za varnejšo pot v šolo,
- poznavanje cestno prometnih predpisov.

Pogoj za uspešno uresničitev zastavljenih ciljev je:

- poznavanje šolskega okoliša, značilnosti in posebnosti prometnih površin, gostota prometa, prometnih označb in signalizacije na prometnih površinah, poznavanje prometnih predpisov,
- sodelovanje otrok, staršev, učiteljev, vzgojiteljev in drugih zunanjih dejavnikov kot so: svet za preventivo in vzgojo v cestnem prometu in policija.

1. VARNOST V PROMETU

Učenci, ko prihajajo v šolo in se vračajo domov, so prometno ogroženi. Šola ima za večjo varnost svojih učencev izdelan prometno varnostni načrt šole, kjer so predlagane in natančno opisane najvarnejše šolske poti pa tudi zelo nevarne točke na njih. Učence z njimi seznanimo na razrednih urah ter v sklopu dejavnosti, ki jih v ta namen organiziramo.

Opisi poti iz načrta varnih poti so objavljeni na šolski spletni strani.

Staršem svetujemo, da z otroki večkrat skupaj prehodijo najvarnejšo šolsko pot, jih ob tem opozarjajo na nevarne dele poti, ki zahtevajo še posebno previdnost. Kasneje ni odveč preveriti, če otrok dogovorjeno pot tudi dejansko uporablja. Izredno razgiban in hiter utrip življenja ima za posledico tega zelo živahen promet. Ogroženost otrok v prometu je vsako leto večja. Veliko udeležencev v prometu se žal ne zaveda vseh nevarnosti v prometu, zato jih je potrebno na to opozoriti. Vsi udeleženci v prometu moramo izvajati posamezne varnostne ukrepe v prometu, če želimo, da bo ogroženost otrok čim manjša.

Nekaj nasvetov za varno pot v šolo:

- Otroci 1. razreda morajo imeti na poti v šolo ter domov spremstvo.

- Cesto se prečka na prehodu za pešce. Vedno se je potrebno ustaviti, pogledati levo – desno in ponovno levo, šele ko je prehod varen, se prečka cesto.
- Preden otrok stopi na cesto, naj vedno preveri, če je res varno, tudi kadar sveti zelena luč!
- Pri slabi vidljivosti in v mraku učenci nosijo kresničko/odsevnike, prvošolci poleg tega še rumene rutice.
- Pešci hodijo po notranji strani pločnika, če pločnika ni pa ob skrajnem levem robu cestišča. V skupini se hodi eden za drugim – v koloni.

2. PSIHOLOŠKI POGLED OTROK NA PROMETNE SITUACIJE

Šolski otroci se dnevno vključujejo v promet. Srečujejo se s prednostmi in hkrati tudi z nevarnostmi sodobnega prometa. Tja do desetega leta še ne znajo in ne zmorejo samostojno sodelovati v prometu. Pogosto se pozablja na dejstvo, da otrokom majhnost ne omogoča, da bi imeli tak pregled čez dogajanje v prometu kot odrasli. Pri hoji in teku še niso dovolj spretni, predvsem pa imajo otroci težave v prometu zaradi postopnosti zaznavnega in spoznavnega razvoja.

Potrebno je vedeti, da otroci:

- Nimajo tako širokega vidnega polja kot odrasli in zato kasneje vidijo vozila, ki prihajajo z leve ali desne.
- Dobro slišijo, vendar ne vedo natančno, iz katere smeri slišijo vozilo.
- Ne znajo dobro presojati hitrosti vozil in ocenjevati razdalj.
- Ne razlikujejo dobro pojmov npr. levo, desno (pogosto še zamenjujejo).
- Ne zmorejo dolgotrajne koncentracije.
- Njihova pozornost se hitro preusmerja na objekte, ki jih pritegnejo in mimogrede jih kaj zmoti (hitro lahko pozabijo ali so videli vozilo, ki se približuje).
- Ne zmorejo posploševanj in uporabe splošnih pravil kot je npr. pravilo, kako prečkamo cesto.
- Zaradi razvoja mišljenja otroci pogosto mislijo, da jih voznik vidi, če oni sami vidijo avto, ki se približuje, vendar to velikokrat ni res.

3. ZAKONODAJA

3.1 Udeleženci v prometu:

Udeleženec cestnega prometa mora ravnati tako, da ne ovira ali ogroža drugih udeležencev cestnega prometa ali jim ne povzroča škode. Kadar so udeleženci cestnega prometa otroci,

starejši ljudje, slepi, invalidi in druge osebe, ki niso v celoti sposobne za samostojno udeležbo v cestnem prometu, so drugi udeleženci dolžni nanje posebno paziti in jim, če zakon tako določa, tudi pomagati. (4. člen Zakona o pravilih cestnega prometa Ur. l. št. 109/2010).

Če otrok ali mladoletnik prekrši predpise o varnosti cestnega prometa, pa je prekršek posledica opustitve dolžne skrbi ali nadzorstva nad njim, se za prekršek opustitve dolžne skrbi ali nadzorstva kaznujejo z globo najmanj 200 eurov njegovi starši, posvojitelji, skrbniki oziroma rejniki. (7. člen Zakona o pravilih v cestnem prometu).

Nadzor nad izvrševanjem določb tega zakona izvaja policija in mestno redarstvo. (15. člen Zakona o pravilih cestnega prometa govori o pooblastilih občinskega redarstva).

3.2 Vozniki:

Voznik mora voziti po desnem smernem vozišču oziroma desni kolesarski stezi oziroma desnem kolesarskem pasu na pločniku glede na dovoljeno smer vožnje. Na dvosmerni kolesarski stezi mora voziti po desni strani steze. Na smernem vozišču brez označenih prometnih pasov morajo voziti vozniki po desni strani smernega vozišča na takšni oddaljenosti od njegovega roba, da poteka promet varno in neovirano. (37. Člen Zakona o pravilih v cestnem prometu).

Na prehodu za pešce, na katerem promet ni urejen s svetlobnimi prometnimi znaki ali ga ne ureja pooblaščen uradna oseba, morajo vozniki in drugi udeleženci cestnega prometa omogočiti pešcem varno prečkanje vozišča, ki so na prehodu ali stopajo nanj. Najvišja dovoljena hitrost vozila je:

- na cestah v naselju 50 km/h;
- v območju omejene hitrosti 30 km/h;
- v območju umirjenega prometa in v območju za pešce 10 km/h.

3.3 Pešci:

V območju umirjenega prometa imajo pešci prednost pred drugimi udeleženci cestnega prometa. Vozniki morajo v območju umirjenega prometa voziti posebno previdno, še zlasti pa morajo biti pozorni na otroke, ki jim je dovoljena igra v tem območju. (31. člen Zakona o pravilih v cestnem prometu).

V območjih za pešce je dovoljen tudi promet uporabnikov posebnih prevoznih sredstev in kolesarje vendar le tako, da ne ogrožajo pešcev. (32. člen Zakona o pravilih v cestnem prometu).

Pešci morajo uporabljati prometne površine, namenjene hoji pešcev. Če na vozišču ali ob njem ni pasu za pešce, pešpoti ali pločnika, je pa kolesarska pot ali steza, smejo hoditi pešci po kolesarski poti ali stezi, vendar tako, da ne ovirajo kolesarjev in voznikov koles s pomožnim motorjem. Pešec ne sme hoditi po vozišču ali se zadrževati na njem, prav tako ne sme nanj nenadoma stopiti. (83. člen Zakona o pravilih v cestnem prometu).

Otroci morajo ponoči ali ob zmanjšani vidljivosti med hojo po cesti nositi na vidnem mestu na strani, ki je obrnjena proti vozišču, odsevnik, ki mora biti bele ali oranžne barve in katerega odsevna površina na vsaki strani meri najmanj 20 cm².

Učenci prvega in drugega razreda osnovne šole, morajo na poti v šolo in iz nje nositi poleg odsevnika iz prejšnjega odstavka tudi rumeno rutico, nameščeno okoli vratu.

Otroci morajo imeti na poti v šolo ter domov spremstvo polnoletne osebe. Spremljevalci so lahko tudi otroci, starejši od 10 let in mladoletniki, če to dovolijo starši, skrbniki oziroma rejniki otroka.

Otroci, ki obiskujejo prvi razred osnovne šole, lahko prihajajo v območju umirjenega prometa in v območju za pešce v šolo tudi brez spremstva, če to dovolijo starši, skrbniki oziroma rejniki.

Otroci smejo samostojno sodelovati v cestnem prometu šole, ko se starši, skrbniki oziroma rejniki prepričajo, da so otroci sposobni razumeti nevarnosti v prometu in da so seznanjeni s prometnimi razmerami na prometnih površinah, kjer se srečujejo s cestnim prometom

O kršitvi določb tega zakona, ki jo stori otrok ali mladoletnik, mora pooblaščen uradna oseba obvestiti njegove starše, skrbnike oziroma rejnike. (87. člen Zakona o pravilih v cestnem prometu).

3.4 Otroci sopotniki:

Otroci morajo med vožnjo z avtobusom, razen med vožnjo z mestnim avtobusom v naselju, sedeti na sedežih, vgrajenih v vozilu, in biti pripeti z vgrajenimi varnostnimi pasovi. Na sedežih, pred katerimi ni drugega sedeža ali predpisane varnostne pregrade, smejo sedeti le, če so pripeti z vgrajenimi varnostnimi pasovi. (90. člen Zakona o pravilih v cestnem prometu).

Med vožnjo morajo biti osebe v motornem vozilu na vseh sedežih, kjer so vgrajeni varnostni pasovi, pripete na način, ki ga je predvidel proizvajalec vozila glede na konstrukcijo zadrževalnega sistema. Vsak varnostni sedež mora biti preizkušen po zahtevah, ki so predpisane s homologacijo – evropskim predpisom ECE. (33. člen Zakona o pravilih v cestnem prometu).

3.5 Kolesarji:

Otrok do šestega leta starosti sme voziti kolo le na pešpoti ali v območju za pešce, v spremstvu polnoletne osebe pa tudi v območju umirjenega prometa. Otrok do 14. leta starosti, ki nima opravljenega kolesarskega izpita, sme voziti kolo v cestnem prometu le v spremstvu polnoletne osebe, ki lahko ob upoštevanju prometnih razmer spremlja največ dva otroka. Ne glede na prejšnji odstavek sme učitelj, ki v osnovni šoli usposablja otroke v vožnji kolesa, spremljati največ pet otrok hkrati, če so drugi vozniki na to opozorjeni s predpisano prometno signalizacijo. Med opravljanjem kolesarskega izpita spremstvo iz prejšnjega odstavka ni potrebno, če so drugi vozniki na to opozorjeni s predpisano prometno signalizacijo. V cestnem prometu sme samostojno voziti kolo otrok, star najmanj osem let, ki ima pri sebi veljavno kolesarsko izkaznico, in oseba, ki je starejša od 14 let. Kolo s pomožnim motorjem sme voziti v cestnem prometu otrok od 12. do 14. leta starosti, ki ima pri sebi kolesarsko izkaznico, in oseba, ki je starejša od 14 let. (49. člen Zakona o voznikih)

Kolesarji morajo voziti po kolesarskem pasu, kolesarski stezi ali kolesarski poti. Kjer teh prometnih površin ni, smejo voziti ob desnem robu smernega vozišča v smeri vožnje.

Kolesarji morajo voziti drug za drugim, razen na kolesarski poti, kjer smeta voziti dva kolesarja vzporedno, če širina poti to omogoča.

Med vožnjo s kolesom je prepovedano:

1. izpustiti iz rok krmilo kolesa;
2. dvigniti noge s pedal;
3. voditi, vleči ali potiskati druga vozila;
4. pustiti se vleči ali potiskati;
5. prevažati predmete, ki ovirajo kolesarja pri vožnji;
6. voziti druge osebe, razen če ta zakon ne določa drugače.

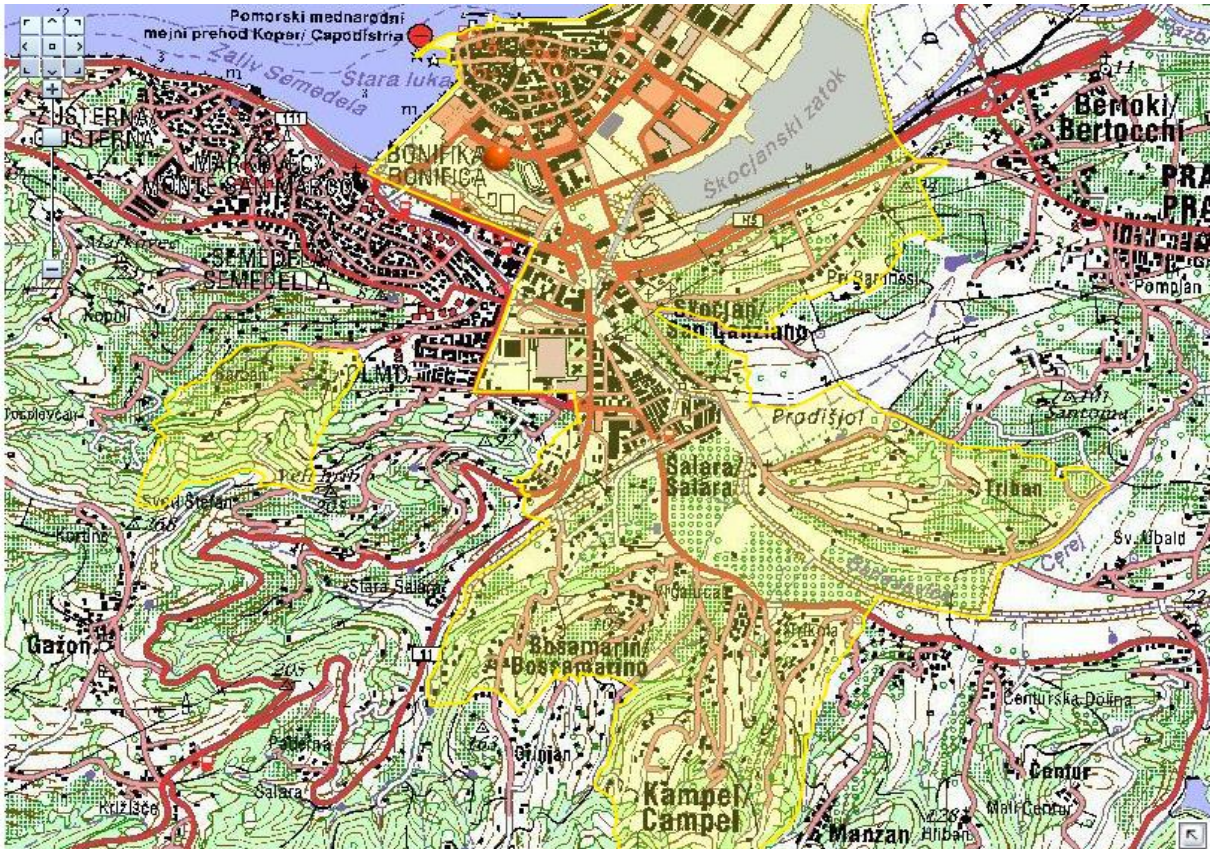
Voznik kolesa mora imeti ponoči in ob zmanjšani vidljivosti prižgano na sprednji strani žaromet za osvetljevanje ceste, ki oddaja belo svetlobo, na zadnji strani pa pozicijsko svetilko, ki oddaja rdečo svetlobo. Na zadnji strani kolesa mora imeti nameščen rdeč odsevník, na obeh straneh pedal rumene ali oranžne odsevníke, na kolesih pa rumene ali oranžne bočne odsevníke. Obveza je uporaba varnostne čelade za vse kolesarje. (93. člen Zakona o pravilih v cestnem prometu).

4. ŠOLSKI OKOLIŠ

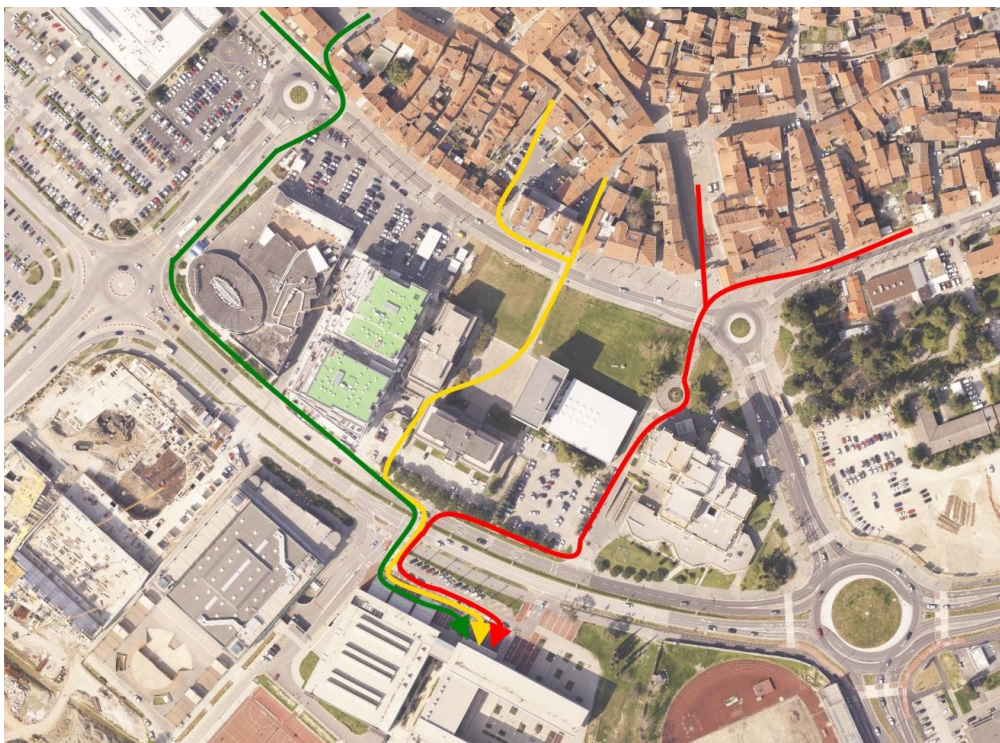
Šolski okoliš je opredeljen z Odlokom o ustanovitvi javnega vzgojno izobraževalnega zavoda Osnovna šola Koper (Ur. list RS, št. 4/2006, 11/2006, 40/2007 in 71/2008) in obsega: območje KS Koper-Center, KS Škocjan razen naselij Škocjan in Manžan ter del KS Olmo-Prisoje, ki obsega prostorske okoliše 0129, 0128, 0143 in 0146. Šola ima tudi skupni šolski okoliš z OŠ Dušana Bordona in sicer prostorske okoliše 0145, 0352, 0116, 0115, 011 in 0114 v KS Olmo-Prisoje.

Otroke z območja skupnega šolskega okoliša se na osnovi dogovora med šolama vpisuje v eno izmed šol.

4.1 POT V ŠOLO

Na prvi sliki so prikazane poti, ki vodijo v šolo iz različnih delov mesta, na drugi sliki pa širši šolski okoliš in kraji, iz katerih se učenci vozijo v šolo.

5. SKRB ZA PROMETNO VARNOST

5.1. Dejavnosti šole za povečanje prometne varnosti

Na šoli skozi celo šolsko leto potekajo številne dejavnosti za povečanje prometne varnosti učencev. Ciljni skupini delovanja sta učenci in starši.

- Skozi celo šolsko leto poteka vzgojno-izobraževalno delo z učenci v vseh razredih - s poudarkom v prvem triletju, pri katerem učenci obravnavamo vsebine v zvezi s prometno varnostjo in usposabljammo in vzgajamo učence za varno vključevanje v promet. Delo poteka v okviru pouka v skladu z učnim načrtom in ob drugih dejavnostih, kot so ekskurzije, športni dnevi, projektni dnevi. Obravnavane vsebine: varna pot v šolo, pešec v prometu, kolesar v prometu, potnik v prometu.
- Starše seznanjamo v zvezi s prometno varnostjo na roditeljskih sestankih, govorilnih urah, na Svetu staršev, v Publikaciji šole.
- Preko celega leta poteka spremljanje učencev - vozačev na avtobus, seznanjeni se jih s šolsko potjo, nevarnostmi na njej, pravilnemu obnašanju pri hoji, čakanju na avtobus, vstopanju in sestopanju na/z avtobusa, o redu in pravilih obnašanja na avtobusu, o hoji po poti do doma, nošenju rutič, kresničk...

Poseben poudarek namenimo izobraževanju in vzgoji v prvem triletju.

- V začetku šolskega leta v sodelovanju s policisti izvedemo učne ure.

- Učenci petega razreda se pri pouku in pri organizirani kolesarski dejavnosti pripravljajo na teoretični in praktični del kolesarskega izpita, ki ga opravljajo spomladi. Pri praktični vožnji sodelujejo policisti s Policijske postaje Koper in inštruktorji z AMZS Koper .
- Sodelujemo v preventivnih akcijah, kot so Otrok – policist za en dan, Varnostni pas – vez z življenjem, Policist Leon svetuje in drugih, v okviru katerih sodelujemo pri raznih organiziranih dejavnostih, izvajamo pogovore na posamezne teme in ustvarjamo likovne izdelke.
- Učenci tretjih razredov obišejo Policijsko postajo, kjer se seznanijo z delom policistov, ogledajo si policijsko postajo, opremo...
- Skrbimo za urejene in varne prometne površine v okolici šole, kolikor je v naši moči in pristojnosti, iščemo možne izboljšave, vzpostavljamo strategije, kako zadeve izboljšati, o pomanjkljivostih obveščamo odgovorne službe.
- Pri izvajanju prometno-varnostnega programa redno sodelujemo s Svetom za preventivo in vzgojo v cestnem prometu Republike Slovenije, oddelkom za okolje in prostor MOK Koper, Nacionalnim inštitutom za varovanje javnega zdravja Republike Slovenije, AMZS Koper, Policijsko postajo Koper in Avtobusnimi prevozi Rižana, Arigo in Arriva.

5.2. Otroci v prometu – zbrana pravila varnosti

"Otroci morajo biti kot udeleženci v cestnem prometu deležni posebne pozornosti in pomoči vseh drugih udeležencev."

"Kadar so udeleženci v cestnem prometu otroci, starejši ljudje, slepi, invalidi in druge osebe, ki niso v celoti sposobni za samostojno udeležbo v cestnem prometu, je voznik motornega vozila dolžan nanje posebno paziti in jim, če zakon tako predpisuje, tudi pomagati."

Zakon o varnosti cestnega prometa zgoraj navedeni načeli določa kot izhodišče za varstvo otrok v cestnem prometu. Glede na to, da otroci predstavljajo šibkejšo udeležence v prometu, bi določili morali imeti pred očmi ves čas. Za zagotavljanje varnosti otrok v prometu je pomembna tako njihova vzgoja kot tudi vzgoja oziroma pravila za ravnanje drugih udeležencev v prometu ob srečanju z najmlajšimi na cesti. Število prometnih nesreč, v katerih so udeleženi otroci, jasno kaže na stopnjo družbene in individualne "prometne kulture". Glede na to, da je slednja, skladno z dejanskim stanjem v prometu, še vedno na zaskrbljujoči ravni, so še zlasti pomembna pravila, ki naj bi udeležence v prometu prisilila k ustreznemu ravnanju, k dvigu "prometne kulture" ter zmanjšanju števila prometnih nesreč.

Kaj torej z namenom varstva otrok v cestnem prometu določa zakonodaja?

Zakon o varnosti cestnega prometa določa, da smejo otroci v prometu samostojno sodelovati šele, ko so se starši, posvojitelji, skrbniki ali rejniki prepričali, da so otroci sposobni razumeti nevarnost v prometu ter da so seznanjeni s prometnimi razmerami na prometnih površinah, kjer se srečujejo s prometom. Na poti v vrtec, v prvi razred osnovne šole ter domov, morajo imeti otroci spremstvo, pri čemer je spremljevalec lahko tudi otrok med 10. in 14. letom

starosti, če to dovolijo otrokovi starši. Spremembo otrok do sedmega leta v šolo ni potrebno v območju umirjenega prometa, če tako dovolijo starši, posvojitelji, skrbniki ali rejniki.

Če otroci kršijo pravila (zakonske določbe) o varnosti cestnega prometa, policisti o tem lahko obvestijo njihove starše, posvojitelje ali skrbnike.

V primeru otrokove ali mladoletnikove kršitve predpisov o varnosti cestnega prometa, nastale kot posledica opustitve dolžne skrbi ali nadzorstva njegovih staršev, se z denarno kaznijo, ki je predpisana za storjeni prekršek, kaznujejo njegovi starši. Slednje predstavlja še razlog več, da starši ustrezno nadzorujejo vedenje svojih otrok v prometu, še zlasti pa, da jim ne dovolijo, dopustijo ali omogočijo rabe motornega vozila v nasprotju s predpisi o varnosti cestnega prometa.

Česa moramo naučiti otroke v vlogi pešcev?

Zdi se, da pravila, ki urejajo ravnanje pešcev v cestnem prometu, pešci poznajo, vendar očitne in pogosto celo usodne posledice njihovega nespoštovanja kažejo, da ni povsem tako. Če pravil ne poznamo oziroma spoštujemo odrasli, kako naj to pričakujemo od otrok, ki se v prometu v vlogi pešcev najpogosteje pojavljajo?

Za varnost oziroma preprečevanje nesreč v prometu je izredno pomembna opaznost oziroma vidljivost, zato morajo otroci ponoči in ob zmanjšani vidljivosti med hojo po cesti nositi na vidnem mestu predpisan odsevnik, otroci, ki obiskujejo malo šolo in prvi razred, pa na poti v vrtec oziroma šolo in iz nje(ga) odsevnik, okoli vratu pa rumeno rutico.

Prvo in osnovno pravilo predstavlja obveznost pešcev, da morajo praviloma uporabljati prometne površine, namenjene hoji pešcev. Če na vozišču ali ob njem ni označenega pasu za pešce, pešpoti ali pločnika, obstoji pa kolesarska steza ali steza, lahko hodimo po njej, vendar tako, da ne oviramo kolesarjev ali voznikov koles s pomožnim motorjem. Že iz navedenega je jasno, da praviloma ne smemo hoditi po vozišču ali se na njem zadrževati, prav tako pa nanj ne smemo nenadoma stopiti.

Kaj storiti, kje hoditi, če pešpoti, pločnika ali kolesarske steze ni?

V tem primeru moramo hoditi ob levem robu vozišča v smeri hoje ter lahko uporabljamo največ en meter vozišča, merjeno od roba vozišča. Le izjemoma, če je to za nas varneje - v primeru nepreglednega ovinka, prepada, plazu itd., lahko za hojo uporabljamo desno stran vozišča v smeri hoje.

Pešci, ki zunaj naselja ali v neosvetljenem naselju hodijo ponoči po vozišču ali tik ob njem, kjer ni označene pešpoti, morajo na strani, ki je obrnjena proti vozišču, nositi belo luč ali odsevnik bele barve.

V primeru odsotnosti pešpoti, pločnika ali kolesarske steze, so pravila hoje za organizirano skupino pešcev oziroma pešca, ki potiska enosledno vozilo, ročni voziček ali drugo prevozno sredstvo, drugačna. Hoditi morajo ob desnem robu vozišča v smeri hoje, pešec, ki ob sebi potiska enosledno vozilo, pa mora tega voditi na svoji levi strani. Organizirana skupina pešcev, ki hodi ponoči zunaj naselja ali v neosvetljenem naselju po vozišču, mora uporabljati na začetku skupine belo, na koncu pa rdečo luč, ročni vozički, ki jih pešci vlečejo ali potiskajo, pa morajo biti ponoči in v pogojih zmanjšane vidljivosti opremljeni z najmanj eno belo lučjo, ki je pritrjena na levi strani ter vidna od spredaj in zadaj. Ne glede na navedene izjeme dovoljene hoje po cesti, pa je hoja po vozišču avtoceste ali ceste, rezervirane za motorna vozila, prepovedana!

Vozišče in kolesarsko stezo moramo prečkati na prehodu za pešce, če je ta od nas oddaljen manj kot 100 metrov. Vozišča izven prehoda za pešce ne smemo prečkati, kadar sta smerni vozišči fizično ločeni ali ju loči neprekinjena črta. Pa še to: Vozišče moramo prečkati brez ustavljanja in po najkrajši poti, preden nanj stopimo, pa se moramo prepričati, če lahko to storimo varno.

Voznikom in drugim udeležencem v prometu pa še opozorilo, da morajo na prehodih za pešce, kjer ni svetlobnih prometnih znakov ali policista, ki bi urejal promet, pešcem omogočiti varno prečkanje vozišča, če so ti že na prehodu ali dajejo znak, da želijo prečkati vozišče.

Prehodu za pešce se je potrebno približevati s tako hitrostjo, da se vozilo lahko v primeru prečkanja pešcev pravočasno ustavi. Na prehodu za pešce ter do 5 metrov pred prehodom, na kolesarski stezi, kolesarski poti, pločniku, pešpoti, kolesarskem pasu, na označenem avtobusnem postajališču na vozišču ali manj kot 15 metrov od njega itd., ustavitev in parkiranje ni dovoljeno!

V območju umirjenega prometa (del ceste, cesta v naselju ali del naselja, ki ga določi pristojni organ) imajo prednost pešci, vozniki pa morajo biti še posebno pozorni na otroke, ki jim je igra v tem območju dovoljena.

V območju, ki je določeno kot območje za pešce in je predvsem tem tudi namenjeno, se lahko vozijo tudi kolesarji in uporabniki posebnih prevoznih sredstev (glej spodaj), vendar ne smejo ovirati ali ogrožati prometa pešcev.

Pravilo, da je mimo ustavljenega vozila, namenjenega javnemu prevozu oseb, potrebno voziti tako, da je zagotovljena varnost pešcev v bližini takega vozila, če potniki vstopajo ali izstopajo, pa z zmanjšano hitrostjo in še posebno previdno, je še strožje določeno za primer prevoza otrok. Mimo ustavljenega vozila, ki je posebej označeno za prevoz otrok, ima vključene vse štiri smerne kazalce ter stoji na postajališču, je voznik dolžan voziti z zmanjšano hitrostjo in posebej previdno, po potrebi pa vozilo tudi ustaviti. Kadar pa se tovrstno vozilo, z vključenimi štirimi smernimi kazalci, ker otroci vstopajo in izstopajo, na vozišču ustavi, vožnja mimo ni dovoljena!

Posebna prevozna sredstva

Ob množici različnih pripomočkov, še zlasti ob popularni vožnji z rolerji in skiroji, je zaradi množičnih kršitev predpisov, nejasnosti ter posledičnega ogrožanja varnosti, potrebno poudariti nekaj pravil za njihovo uporabo. Njihovo upoštevanje je nujno tako zaradi varnosti njihovih uporabnikov, pešcev, ki teh pripomočkov ne uporabljajo, kot drugih udeležencev v prometu oziroma voznikov. Za posebna prevozna sredstva štejejo otroška prevozna sredstva, bolniški vozički, športni pripomočki ter naprave, ki omogočajo hitrejše gibanje od hoje pešca, kot na primer skiro, kotalke, rolke, smuči, sanke, otroško kolo, motorne sani ipd., ki pa se ne štejejo za vozila in se lahko uporabljajo le tam, kjer je dovoljena hoja pešcev. Osebe, ki tovrstna posebna prevozna sredstva uporabljajo, se štejejo za pešce, zato ne smejo preseči hitrosti, s katero se premikajo pešci, za njihov promet pa se smiselno uporabljajo pravila, ki veljajo za pešce. V primeru kršitve navedenih pravil je za kršitelja predpisana denarna kazen 40 evrov.

Varnost otrok med vožnjo (Otroci in prevozna sredstva)

Otroci v cestnem prometu niso udeleženi le kot pešci, temveč tudi kot kolesarji, kot vozniki oziroma sopotniki na kolesih s pomožnim motorjem, kolesih z motorjem, motornih kolesih, kot potniki v motornih vozilih itd., pri čemer je, zaradi hitrosti, zagotavljanje njihove varnosti izjemno pomembno. Glede na to, da so prav starši oziroma odrasli tisti, ki otrokom zagotavljajo različna prevozna sredstva oziroma jih prevažajo, navajamo nekaj pravil, ki jih (skupaj z otroki) vse preveč pogosto kršijo.

Otrok na kolesu (ter kolesu s pomožnim motorjem)

Na kolesu se lahko otroka do osmih let starosti prevaža le, če je na kolesu pritrjen poseben sedež za otroka in je kolo dodatno opremljeno s stopalkami za noge, ki morajo biti prilagojene velikosti otroka. Sedež za otroka mora ustrezati otrokovi velikosti, biti trdno povezan s kolesom, nameščen pa mora biti tako, da ne ovira voznika, ne zmanjšuje preglednosti in gibljivosti ter da onemogoča morebitne poškodbe otroka.

Na kolesu in kolesu s pomožnim motorjem, lahko otroka, mlajšega od osmih let, vozi le polnoletna oseba. Otroka, starejšega od osmih let, se lahko prevaža le na kolesu posebne konstrukcije, ki omogoča varno vožnjo. Če je kolesu dodano priklopno vozilo, se na njem osebe ne smejo prevažati.

Do 6. leta lahko otrok vozi kolo le na pešpoti ali v območju umirjenega prometa. Otrok od 6. do 8. leta starosti ter otrok do 14. leta, ki nima opravljenega kolesarskega izpita, lahko v cestnem prometu vozi kolo le v spremstvu polnoletne osebe. Pravico samostojne vožnje kolesa v cestnem prometu ima otrok, star najmanj 8 let, ki ima pri sebi kolesarsko izkaznico (ki jo dobi po opravljenem kolesarskem izpitu v osnovni šoli), ter oseba, starejša od 14 let. (Kolo s pomožnim motorjem lahko v cestnem prometu vozi otrok od 12. do 14. leta starosti, ki ima pri sebi kolesarsko izkaznico ter oseba, starejša od 14 let.) Starostni pogoj za pridobitev pravice voziti kolo in kolo s pomožnim motorjem izpolni otrok z nastopom koledarskega leta, v katerem dopolni predpisano starost.

Kolesarji morajo uporabljati kolesarski pas, kolesarsko stezo ali kolesarsko pot. Kjer teh ni, lahko vozijo po vozišču ceste, če prometna signalizacija tega izrecno ne prepoveduje. Pri tem moramo voziti čim bližje desnemu robu vozišča, vendar pri tem ne smemo zavzeti več kot en meter od roba vozišča.

Če vozimo v skupini, moramo voziti drug za drugim. Kljub temu, da bi to moralo biti samoumevno, je med vožnjo s kolesom posebej prepovedano spuščanje krmila kolesa iz rok; dvigovanje nog s pedal; vodenje, vlečenje ali potiskanje drugih vozil; pustiti se vleči ali potiskati; vožnja predmetov, ki nas pri vožnji ovirajo ter z zgoraj navedenimi pravili neskladna vožnja drugih oseb. Voznik kolesa mora ponoči in ob zmanjšani vidljivosti uporabljati predpisane luči.

Otroci, mlajši od 14 let, ki vozijo kolo oziroma kolo s pomožnim motorjem, morajo imeti med vožnjo na glavi pripeto kolesarsko zaščitno čelado ali homologirano zaščitno čelado. Enako velja za od 14 let mlajše potnike na kolesu oziroma kolesu s pomožnim motorjem.

Na motornem kolesu

je dovoljeno voziti le osebo, starejšo od 12 let. Za to je potreben poseben sedež, namenjen prevozu potnika, tako da med vožnjo drži noge na posebnih stopalkah, potnike pa se lahko prevaža tudi v stranski prikolici. Na kolesu z motorjem lahko otroka, mlajšega od osmih let, vozi le polnoletna oseba. Voznik in potnik na motornem kolesu in kolesu z motorjem morata

med vožnjo nositi na glavi pripeto homologirano zaščitno čelado. Z motornim kolesom (ter s kolesom z motorjem) se lahko vozimo le po cestah, namenjenih prometu motornih vozil. Za vožnjo motornega kolesa je poleg drugih pogojev potrebno veljavno vozniško dovoljenje kategorije A ter dopolnjena predpisana starost (16 let za vozila kategorije A do 125 ccm in največ 11 kW), za kolesa z motorjem pa vozniško dovoljenje kategorije H ter starost 14 let.

Otroci – potniki v osebnem avtomobilu

V osebnih avtomobilih se otroci lahko vozijo le v njihovi starosti primerno zavarovanih ležiščih, homologiranih otroških varnostnih sedežih ali s homologiranimi pripomočki, ki omogočajo uporabo običajnih varnostnih pasov. Ležišča ali sedeži so lahko v skladu z navodili proizvajalca pripeti na prvem ali zadnjem sedežu, medtem ko v osebnih avtomobilih, v katerih zaradi konstrukcijskih lastnosti otroka v skladu z zgoraj navedenim ni mogoče zavarovati, otroci do 12. leta starosti lahko sedijo le na zadnjih sedežih. Z varnostnimi pasovi morajo biti med vožnjo pripeti voznik in potniki na vseh sedežih, kjer so vgrajeni varnostni pasovi (izjema so osebe, ki z zdravniškim spričevalom dokažejo, da varnostnega pasu ne morejo uporabljati)!

Spoštovanje cestno prometnih predpisov je namenjeno izognitvi oziroma vsaj zmanjšanju števila prometnih nezgod ter njihovih posledic.

Toda kaj, če do nezgode pride?

Zavarovanje potnikov v javnem prometu proti posledicam nesreče

Skladno z zakonom o obveznih zavarovanjih v prometu, morajo lastniki vozil, ki se uporabljajo za prevoz potnikov v javnem prometu (avtobusi, s katerimi se opravlja javni prevoz v domačem in mednarodnem linijskem ali izvenlinijskem-prostem prometu; avtobusi, s katerimi se opravlja prevoz na delo in z dela; avtobusi turističnih organizacij za prevoz turistov itd.), skleniti pogodbo o zavarovanju potnikov v javnem prometu proti posledicam nesreče.

Za potnika v javnem prometu se šteje oseba, ki potuje v enem izmed prevoznih sredstev javnega prevoza, ne glede na to, ali ima veljavno vozovnico ali ne, ter oseba s pravico do brezplačne vožnje, razen oseb, zaposlenih na prevoznem sredstvu. Kot potnik v javnem prometu je proti posledicam nesreče zavarovana oseba, ki v prevozno sredstvo vstopa, med potovanjem ali po njem, iz njega izstopa, kakor tudi oseba, ki je pred vstopom ali po izstopu poškodovana zaradi obratovanja prevoznega sredstva.

V primeru prometne nesreče je voznik dolžan dati osebne podatke in podatke o zanj obveznih zavarovanjih vsem udeležencem prometne nesreče, ki bi lahko imeli iz zavarovanj zahtevke, (poškodovani) potnik v javnem prometu oziroma v primeru njegove smrti upravičena oseba pa neposredno od zavarovalnice lahko zahteva plačilo zavarovalnine.

Obveznost zavarovalnice je omejena z zavarovalnimi vsotami, ki veljajo na dan zavarovalnega primera (zakon določa najnižje zavarovalne vsote za primer smrti, invalidnosti terčasne nezmožnosti za delo za povračilo izgubljenega dohodka in nujno potrebnih stroškov zdravljenja), če niso v zavarovalni pogodbi dogovorjene višje vsote. Če je (utrpljena) škoda večja od zavarovalnine iz zavarovanja, preostanek pravno priznane škode lahko oškodovanec zahteva od osebe, odgovorne za škodni dogodek ali njene odgovorne zavarovalnice. Če je odgovorna oseba ali njena zavarovalnica povrnila vso škodo,

oškodovancu do višine izplačane odškodnine ugasne tudi pravica do zavarovalnine iz zavarovanja potnikov v javnem prometu.

Če lastnik prevoznega sredstva navedenega zavarovanja potnikov ni sklenil, za plačilo zavarovalnine odgovarja Slovenski zavarovalni biro (v omejenem obsegu kot zavarovalnice), zato je zahtevek potrebno vložiti pri njem.

Zavarovanje lastnika motornega vozila proti odgovornosti za škodo, povzročeno tretjim osebam.

Lastnik motornega in priklopnega vozila mora skleniti pogodbo o zavarovanju za škodo, ki jo z uporabo vozila povzroči tretjim osebam. Brez sklenitve tovrstne zavarovalne pogodbe ni mogoče opraviti registracije. Ob prometni nesreči mora voznik dati osebne podatke in podatke o obveznih zavarovanjih vsem udeležencem prometne nesreče, ki bi iz teh zavarovanj lahko imeli zahteve. Oseba (razen voznika vozila, s katerim je bila povzročena škoda; za škodo na stvareh pa razen sklenitelja zavarovanja, lastnika, solastnika in skupnega lastnika vozila, s katerim je bila povzročena škoda), ki je zaradi uporabe vozila utrpela smrt, telesno poškodbo, prizadeto zdravje, uničenje ali poškodovanje stvari (razen škode na stvareh, ki jih je lastnik motornega vozila prejel v prevoz), lahko zahteva povrnitev škode, ki jo krije zgoraj navedeno zavarovanje, neposredno od zavarovalnice. (Oškodovanec lahko toži samo povzročitelja ali samo zavarovalnico, lahko pa oba hkrati, vendar se lahko poplača le do višine dejanske škode.) Obveznost zavarovalnice je omejena z zavarovalno vsoto, veljavno na dan škodnega dogodka, če z zavarovalno pogodbo ni dogovorjena višja vsota. Najnižje zavarovalne vsote, za katero mora biti sklenjeno zavarovanje, določa zakon o obveznih zavarovanjih v prometu. Za škodo, povzročeno z neznanim (zaradi smrti, telesne poškodbe ali telesne okvare), neregistriranim ali v tujini registriranim motornim vozilom, odgovarja Slovenski zavarovalni biro, zato lahko zahtevek za njeno povrnitev vložite tam (oziroma v primeru tujega vozila pri katerikoli zavarovalnici, članici biroja ali tisti, pri kateri je bilo sklenjeno zavarovanje ob vstopu v Slovenijo).

Zavarovalnina iz navedenih oblik zavarovanja lastnikov vozil ni odvisna od nastale škode, temveč je omejena z zavarovalno vsoto, določeno v pogodbi o zavarovanju (oziroma zakonu), zato običajno ne zadošča za pokritje vseh, zaradi nezgode nastalih stroškov. K finančni omilitvi posledic nezgode lahko prispevamo tudi s sklenitvijo osebnega oziroma nezgodnega zavarovanja pri zavarovalnici, ki je za otroke in mladino običajno določeno posebej oziroma so zanj predvideni posebni pogoji. Najpogosteje nezgodno zavarovanje za otroke in mladino vključuje zavarovalno vsoto za primer invalidnosti, kritje stroškov ob smrti zaradi nezgode ter določeno dnevno odškodnino.

6. ODSEKI ŠOLSKIH POTI

Šolske poti iz mestnega jedra

Cesta Zore Perello-Godina – semaforizirani prehod pred šolo

Cesta Zore Perello-Godina –pešpot in kolesarska steza

Prehod za pešce pred krožiščem na koncu Ceste Zore Perello-Godina pred Zelenim parkom

Prehod za pešce na Piranski cesti.

Šolska pot

Postajališče za učence z vozovnicami mestnega prometa (zjutraj)

Prehod za pešce na Pristaniški ulici pred staro Sočo

Postajališče za učence z vozovnicami mestnega prometa (za domov) in primestnega prometa.

Prehod za pešce pred vrati Muda.

S sončki označena varna pot v šolo iz mestnega jedra.

Označena pešpot proti šoli

Šolska pot Šalara -

- Urejeno in označeno vozišče,
- urejen pločnik

Avtobusna postaja Lantana za učence od 1. do 3. Razreda.

Avtobusna postaja na Dolinski cesti.

Avtobusna postaja Dolinska – novi bloki za učence 1. do 3. razreda in ostale učence z vozovnico mestnega prometa.

Avtobusna postaja pri Hipermarketu.

Avtobusna postaja
Bošamarin križišče
(Dinos)

Avtobusna postaja Šalara

Avtobusna postaja Kampil

Avtobusna postaja Kampil
Novaki

Avtobusna postaja Kampil
Brda

Avtobusna postaja Škarpa

Avtobusna postaja na odcepu za Manžan

Postajališče na cesti proti Manžanu.

Manžan glavna postaja

Avtobusna postaja Vanganel

Nevarni odseki Tribanske ceste. Dve vozili se težko srečata, ni pločnika za pešce, ki so ob srečanju z avtomobili ogroženi.

Šolski avtobus ustavlja na cesti, kjer ob robu cestišča čakajo učenci.

6. IZ ZAKONA O VARNOSTI CESTNEGA PROMETA (Ur. l. RS, št. 109/2010)

83. člen (udeležba pešcev v cestnem prometu)

- (1) Pešci morajo uporabljati prometne površine, namenjene hoji pešcev.
- (2) Če na vozišču ali ob njem ni pasu za pešce, pešpoti ali pločnika, je pa kolesarska pot ali steza, smejo hoditi pešci po kolesarski poti ali stezi, vendar tako, da ne ovirajo kolesarjev in voznikov koles s pomožnim motorjem.
- (3) Pešec ne sme hoditi po vozišču ali se zadrževati na njem, prav tako ne sme nanj nenadoma stopiti.
- (4) Ne glede na določbo prejšnjega odstavka smejo hoditi pešci po vozišču tam, kjer ni pločnika, pešpoti ali kolesarske steze. Pešci morajo hoditi ob levem robu vozišča v smeri hoje.
- (5) Izjemoma lahko pešci hodijo po desni strani vozišča v smeri hoje, kjer je to zanje varneje (nepregledni ovinek, ovira na vozišču ipd.).
- (6) Pešec, ki potiska enosledno vozilo, ročni voziček ali drugo prevozno sredstvo in organizirana skupina pešcev, mora v primeru, ko ni mogoče uporabljati prometne površine namenjene hoji pešcev, hoditi ob desnem robu vozišča v smeri hoje. Pešec, ki potiska ob sebi enosledno vozilo, ga mora voditi na svoji levi strani. Določba velja tudi za osebo, ki se vozi v invalidskem vozičku.
- (7) Pešec mora prečkati vozišče na prehodu za pešce, če je ta oddaljen od njega manj kot 100 metrov. Pešec ne sme prečkati vozišča zunaj prehoda za pešce, če sta smerni vozišči fizično ločeni ali ju loči neprekinjena ločilna črta.
- (8) Pešec mora prečkati vozišče brez ustavljanja in po najkrajši poti. Preden stopi na vozišče, se mora prepričati, če to lahko varno stori.
- (9) Z globo 40 eurov se kaznuje za prekršek pešec, ki ravna v nasprotju z določbo prvega, drugega, tretjega, četrtega, šestega, sedmega ali osmega odstavka tega člena.
- (10) Z globo 80 eurov se kaznuje za prekršek organizator skupine pešcev, ki ravna v nasprotju z določbo šestega odstavka tega člena.

84. člen (označitev pešcev)

- (1) Pešec, ki vleče ali potiska po vozišču ročni voziček ali se vozi po vozišču v invalidskem vozičku, mora imeti ponoči in ob zmanjšani vidljivosti na vozičku prižgano najmanj eno svetilko, ki oddaja belo svetlobo, pritrjeno na levi strani, ki mora biti vidna od spredaj in zadaj. Svetloba svetilke ne sme slepiti drugih udeležencev v cestnem prometu.
- (2) Pešec, ki ponoči hodi zunaj naselja ali v neosvetljenem naselju, kjer ni pločnika ali pešpoti, po vozišču ali tik ob njem, mora nositi na vidnem mestu na strani, ki je obrnjena proti vozišču, svetilko, ki oddaja belo svetlobo, ki je vidna s sprednje in zadnje strani ali odsevni 44

telovnik živo rumene ali oranžne barve z vdelanimi odsevnimi trakovi bele barve, ali odsevník iz drugega odstavka 87. člena tega zakona.

(3) Ne glede na prejšnji odstavek mora organizirana skupina pešcev, ki hodi ponoči zunaj naselja ali v neosvetljenem naselju po vozišču, uporabljati na začetku in na koncu skupine najmanj po eno svetilko, ki oddaja belo svetlobo. Svetilke morajo biti nameščene tako, da jih lahko drugi udeleženci cestnega prometa pravočasno opazijo.

(4) Z globo 40 eurov se kaznuje za prekršek pešec, ki ni označen v skladu z določbami tega člena.

(5) Z globo 80 eurov se kaznuje za prekršek organizator skupine pešcev, ki ravna v nasprotju z določbo tretjega odstavka tega člena.

85. člen **(varna udeležba oseb s posebnimi potrebami v cestnem prometu)**

Osebe s posebnimi potrebami, katerih udeležba v cestnem prometu lahko predstavlja povečano nevarnost zanje ali za druge, se smejo vključiti v cestni promet, ko same, ali tisti, ki so zanje odgovorni, storijo vse, da s svojo udeležbo ne bi ogrožali sebe ali drugih udeležencev cestnega prometa. V tem smislu morajo imeti spremljevalca, ter uporabljati prirejeno vozilo ali potrebne pripomočke. Slepí pešci, ki so samostojno udeleženi v cestnem prometu, morajo uporabljati belo palico.

87. člen **(varstvo otrok)**

(1) Otroci morajo biti kot udeleženci v cestnem prometu deležni posebne pozornosti in pomoči vseh drugih udeležencev.

(2) Otroci morajo ponoči ali ob zmanjšani vidljivosti med hojo po cesti nositi na vidnem mestu na strani, ki je obrnjena proti vozišču, odsevník, ki ne sme biti rdeče barve in katerega odsevna površina na vsaki strani meri najmanj 20 cm².

(3) Učenci prvega in drugega razreda osnovne šole morajo na poti v šolo in iz nje nositi poleg odsevníka iz prejšnjega odstavka tudi rumeno rutico, nameščeno okoli vratu.

(4) Kadar je treba poskrbeti za varnost otrok, posebno če se pričakuje večje število otrok na enem mestu (prijod ali odhod iz šole, vrtca ipd.), lahko šole, organizirane skupine staršev, organizacije za varnost cestnega prometa, ustanove, društva ali druge institucije organizirajo in izvajajo varstvo otrok v cestnem prometu.

(5) Pri varovanju otrok iz prejšnjega odstavka na prehodu za pešce mora biti oseba, ki varuje otroke pri prečkanju vozišča, stara najmanj 21 let. Oblečena mora biti v oblačila živo rumene barve z vdelanimi odsevnimi trakovi bele barve, pri varovanju pa mora uporabljati predpisani, obojestransko označeni prometni znak "Ustavi!", s katerim ustavi prometni tok vozil in omogoči otrokom varno prečkanje vozišča.

(6) Voznik mora na znak iz prejšnjega odstavka ustaviti vozilo pred prehodom za pešce in pustiti otroke mimo.

(7) Otroci morajo imeti na poti v vrtec in prvi razred osnovne šole ter domov spremstvo polnoletne osebe. Spremljevalci so lahko tudi otroci, starejši od 10 let in mladoletniki, če to dovolijo starši, skrbniki oziroma rejniki otroka. Otroci, ki obiskujejo prvi razred osnovne šole,

lahko prihajajo v območju umirjenega prometa in v območju za pešce v šolo tudi brez spremstva, če to dovolijo starši, skrbniki oziroma rejniki.

(8) Otroci smejo samostojno sodelovati v cestnem prometu šole, ko se starši, skrbniki oziroma rejniki prepričajo, da so otroci sposobni razumeti nevarnosti v prometu in da so seznanjeni s prometnimi razmerami na prometnih površinah, kjer se srečujejo s cestnim prometom.

(9) O kršitvi določb tega zakona, ki jo stori otrok ali mladoletnik, mora pooblaščen uradna oseba obvestiti njegove starše, skrbnike oziroma rejnike.

(10) Z globo 300 eurov se kaznuje za prekršek voznik, ki ravna v nasprotju z določbo šestega odstavka tega člena. Vozniku motornega vozila se izreče tudi 5 kazenskih točk.

88. člen (prevoz oseb)

(1) V motornem in priklopnem vozilu ali na njem se sme voziti le toliko oseb, kolikor je v vozilu sedežev oziroma stojišč, na način, ki ga je določil proizvajalec vozila.

(2) V bivalnem in lahkem priklopniku ni dovoljeno prevažati oseb.

(3) Voznik sme v avtobusu, ki v prometnem dovoljenju nima vpisanih stojišč, voziti le toliko oseb, kolikor ima vozilo vgrajenih sedežev. Potniki morajo med vožnjo sedeti na sedežih, vgrajenih v vozilu.

(4) Voznik ne sme pričeti z vožnjo avtobusa, dokler potniki niso varno vstopili oziroma izstopili, in dokler vrata avtobusa niso zaprta.

(5) Na delovnem vozilu, ki ima prigrajena stojišča ali sedeže, se sme voziti le toliko oseb, kolikor je teh stojišč ali sedežev. Na delovnem vozilu v cestnem prometu mora biti v takem primeru prižgana rumena utripajoča luč.

(6) V bivalnem vozilu se sme voziti le toliko oseb, kolikor je v prometnem dovoljenju vpisanih sedežev. Potniki morajo med vožnjo sedeti na sedežih.

(7) Na sedežu poleg voznika ni dovoljeno voziti osebe, ki je očitno pod vplivom alkohola, mamil ali psihoaktivnih zdravil.

(8) Na tovornem vozilu oziroma na priklopnem vozilu, ki ga vleče traktor, se sme voziti v prostoru za tovor največ pet oseb, ki so potrebne za nalaganje oziroma razlaganje tovora.

(9) Osebe, ki se vozijo v vozilih iz petega ali osmega odstavka tega člena, ne smejo biti očitno pod vplivom alkohola, mamil ali psihoaktivnih zdravil.

(10) Osebe iz osmega odstavka tega člena ne smejo v vozilu stati, sedeti na stranicah tovrnega prostora ali na nestabilnem oziroma nepritrjenem tovoru, kot tudi ne na tovoru, ki presega višino stranic tovrnega prostora.

(11) Na tovornem vozilu, ki nima stranic tovrnega prostora, in na prekucniku ni dovoljeno voziti oseb.

(12) Na traktorju in delovnem stroju se sme poleg voznika voziti druga oseba le, če je v ta namen na njem vgrajen sedež za prevoz oseb, ki je vpisan v prometnem dovoljenju. Otrok, mlajši od enega leta in pol, se na traktorju ali na delovnem stroju ne sme prevažati.

(13) Na traktorskem priključku, na priključku delovnega stroja ali motokultivatorja ni dovoljeno prevažati osebe.

(14) Med vožnjo v motornem vozilu z vgrajenim zadrževalnim sistemom mora biti otrok, manjši od 150 cm, zavarovan z zadrževalnim sistemom, ki je primeren otrokovi telesni masi. V motornem vozilu, ki ni opremljen z zadrževalnim sistemom, ni dovoljeno prevažati otrok, mlajših od treh let, otroci starejši od treh let in manjši od 150 cm pa se smejo prevažati le na sedežih, ki niso prednji sedeži. Otrok ni dovoljeno prevažati v nazaj obrnjenem zadrževalnem sistemu v sedežu za potnike, zaščitenem s prednjo zračno blazino, razen če je zračna blazina deaktivirana mehanično.

(15) Voznik začetnik ne sme voziti vozila, s katerim se opravlja javni prevoz potnikov ali prevoz oseb za lastne potrebe.

(16) Pri opravljanju nalog policije lahko policist opravlja prevoz oseb z vozilom policije tako, da mu ni treba upoštevati določb tega člena, vendar pri tem ne sme ogrožati potnikov ali drugih udeležencev cestnega prometa ali njihovega premoženja.

(17) Z globo 200 evrov se kaznuje za prekršek voznik, ki ravna v nasprotju z določbami tega člena.

(18) Z globo 1.200 evrov se kaznuje za prekršek pravna oseba, samostojni podjetnik posameznik ali posameznik, ki samostojno opravlja dejavnost, ki ravna v nasprotju z določbami tega člena, njihova odgovorna oseba pa z globo 200 evrov. Z globo 200 evrov se kaznuje za prekršek tudi odgovorna oseba državnega organa ali organa samoupravne lokalne skupnosti, ki ravna v nasprotju z določbami tega člena.

90. člen **(prevoz skupine otrok)**

(1) Skupino otrok je dovoljeno prevažati le z motornim vozilom, ki poleg splošnih pogojev, predpisanih v tem zakonu in zakonu, ki ureja motorna vozila, izpolnjuje tudi druge predpisane posebne pogoje.

(2) Skupino otrok, ki se prevaža z avtobusom, mora, razen pri prevozu v šolo in iz šole v posebnem linijskem prevozu, spremljati najmanj en spremljevalec (učitelj, vzgojitelj, trener ipd.), star najmanj 21 let, ki skrbi za varnost otrok pri vstopanju v vozilo in izstopanju iz njega ter za red in varnost otrok v avtobusu.

(3) Otroci morajo med vožnjo z avtobusom, razen med vožnjo z mestnim avtobusom v naselju, sedeti na sedežih, vgrajenih v vozilu, in biti pripeti z vgrajenimi varnostnimi pasovi. Na sedežih, pred katerimi ni drugega sedeža ali predpisane varnostne pregrade, smejo sedeti le, če so pripeti z vgrajenimi varnostnimi pasovi.

(4) Skupino otrok sme prevažati z osebnim avtomobilom voznik, ki ima najmanj tri leta vozniško dovoljenje za vožnjo motornega vozila kategorije B, z avtobusom pa voznik, ki najmanj eno leto poklicno vozi avtobus ustrezne kategorije (D1 ali D). Voznik, ki poklicno vozi avtobus kategorije D manj kot eno leto, sme prevažati skupino otrok z avtobusom, če je pred tem najmanj dve leti poklicno vozil motorna vozila kategorije C. Voznik, ki poklicno vozi avtobus kategorije D1 manj kot eno leto, sme prevažati skupino otrok z avtobusom, ki nima

več kot 16 sedežev, če je pred tem najmanj dve leti poklicno vozil motorna vozila kategorije B.

(5) Poklicne voznike izkušnje iz prejšnjega odstavka dokazuje voznik s potrdilom o poklicnih voznških izkušnjah, ki ga izda pravna oseba, samostojni podjetnik posameznik ali posameznik, ki samostojno opravlja dejavnost, pri katerem je voznik zaposlen oziroma pri 47 katerem je pridobil predpisane voznške izkušnje. Potrdilo o poklicnih voznških izkušnjah se izda na posebnem predpisanem obrazcu.

(6) Voznik ne sme v delovnem dnevu, v katerem prevaža skupino otrok, opravljati del, ki bi lahko vplivala na njegovo zmožnost varnega upravljanja motornega vozila.

(7) Če naročnik prevoza oziroma njegov predstavnik sumi, da je voznik v takšnem psihofizičnem stanju, da ne zmore varno voziti, sme policiji predlagati, da pred začetkom ali nadaljevanjem vožnje policist preveri njegovo psihofizično stanje.

(8) Vozilo, s katerim se prevaža skupina otrok, mora biti predpisano označeno. Predpisano označeno mora biti tudi vozilo s katerim se opravlja posebni linijski prevoz šoloobveznih otrok, in sicer ves čas prevoza in ne glede na število otrok v vozilu.

(9) Z globo 200 eurov se kaznuje za prekršek spremljevalec, ki ravna v nasprotju z določbo drugega odstavka tega člena.

(10) Z globo 250 eurov se kaznuje za prekršek voznik, ki ravna v nasprotju z določbami tega člena ali vozi vozilo, ki je označeno s predpisanim znakom za prevoz otrok, v katerem ni skupine otrok.

(11) Z globo 1.000 eurov se kaznuje za prekršek pravna oseba, samostojni podjetnik posameznik ali posameznik, ki samostojno opravlja dejavnost, ki ravna v nasprotju z določbami tega člena, njihova odgovorna oseba pa z globo 250 eurov. Z globo 250 eurov se kaznuje za prekršek tudi odgovorna oseba državnega organa ali organa samoupravne lokalne skupnosti, ki ravna v nasprotju z določbami tega člena.

91. člen (vstopanje in izstopanje potnikov)

(1) Mimo avtobusa ali avtotaksi vozila, ustavljenega na zaznamovanem mestu na vozišču ali na zaznamovani niši, ki je rezervirana za avtobuse ali avtotaksi vozila, morajo vozniki voziti tako, da je zagotovljena varnost pešcev. Če potniki vstopajo ali izstopajo, je treba voziti mimo z zmanjšano hitrostjo in posebno previdno.

(2) Avtobusu je treba v naselju omogočiti speljevanje s postajališča, ko voznik to nakaže s predpisanim znakom. Da bi mu to omogočili, morajo drugi udeleženci cestnega prometa zmanjšati hitrost in, če je potrebno, tudi ustaviti. Voznik avtobusa sme dati znak, da bo odpeljal s postajališča, šele ko zapre vrata in je pripravljen za vključitev v cestni promet. V promet se sme vključiti le, če s tem ne ogroža drugih udeležencev cestnega prometa.

(3) Mimo vozila, ustavljenega na cesti zunaj vozišča, ki je posebej označeno za prevoz skupine otrok in ima vključene varnostne utripalke, ker otroci vstopajo ali izstopajo, je voznik dolžan voziti z zmanjšano hitrostjo in posebno previdno ter po potrebi vozilo ustaviti.

(4) Kadar je vozilo, ki je posebej označeno za prevoz skupine otrok in ima vključene varnostne utripalke, ker otroci vstopajo ali izstopajo, ustavljeno na smernem vozišču, voznja mimo za vozila, ki vozijo po istem smernem vozišču, ni dovoljena, vozniki vozil, ki vozijo

mimo po smernem vozišču za vožnjo v nasprotni smeri, pa morajo voziti z zmanjšano hitrostjo in posebno previdno ter po potrebi vozilo ustaviti.

(5) Z globo 40 eurov se kaznuje za prekršek voznik, ki ne potrebuje vozniškega dovoljenja, ki ravna v nasprotju z določbami tega člena.

(6) Z globo 80 eurov se kaznuje za prekršek voznik, ki ravna v nasprotju z določbo prvega ali drugega odstavka tega člena. 48

(7) Z globo 300 eurov se kaznuje za prekršek voznik motornega vozila, ki ravna v nasprotju z določbo tretjega ali četrtega odstavka tega člena.

31. člen **(območje umirjenega prometa)**

(1) V območju umirjenega prometa imajo pešci prednost pred drugimi udeleženci cestnega prometa.

(2) Vozniki morajo v območju umirjenega prometa voziti posebno previdno, še zlasti pa morajo biti pozorni na otroke, ki jim je dovoljena igra v tem območju.

(3) Z globo 80 eurov se kaznuje za prekršek voznik, ki ne potrebuje vozniškega dovoljenja, če ravna v nasprotju z določbo prvega ali drugega odstavka tega člena.

(4) Z globo 160 eurov se kaznuje za prekršek voznik motornega vozila, ki v območju umirjenega prometa ravna v nasprotju z določbo prvega ali drugega odstavka tega člena.

32. člen **(območje za pešce)**

(1) V območjih za pešce je dovoljen tudi promet uporabnikov posebnih prevoznih sredstev in kolesarjev oziroma kolesark (v nadaljnjem besedilu: kolesarjev), vendar le tako, da ne ogrožajo pešcev.

(2) V območju za pešce smejo zaradi opravljanja dejavnosti zapeljati vozila nujne medicinske pomoči, gasilska vozila, vozila zaščite in reševanja, vozila policije, vozila vojaške policije, vozila, s katerimi se opravljajo naloge občinskega redarstva, vozila, ki se uporabljajo za vzdrževanje cest in vozila za zbiranje in odvoz odpadkov in vozila, ki jih vozijo vozniki iz prvega odstavka 69. člena tega zakona. Druga vozila smejo zapeljati v območje za pešce le, če je to dovoljeno s predpisano prometno signalizacijo.

(3) Z globo 160 eurov se kaznuje za prekršek voznik, ki v območju za pešce ravna v nasprotju z določbo prvega ali drugega odstavka tega člena.

33. člen **(varnostni pas)**

(1) Med vožnjo morajo biti osebe v motornem vozilu na vseh sedežih, kjer so vgrajeni varnostni pasovi, pripete na način, ki ga je predvidel proizvajalec vozila glede na konstrukcijo zadrževalnega sistema.

(2) Določba prejšnjega odstavka se ne uporablja za avtobuse mestnega potniškega prometa in za avtobuse, ki imajo stojišča, na katerih osebe stojijo.

(3) Varnostnega pasu ni treba uporabljati osebi iz prvega odstavka tega člena, ki z veljavnim zdravniškim potrdilom dokaže, da pasu zaradi zdravstvenih razlogov ne more uporabljati.

(4) Varnostnega pasu ni treba uporabljati osebam na zadnjih sedežih v vozilih policije in vojaške policije, če uporaba varnostnega pasu onemogoča izvajanje uradnih nalog.

(5) Z globo 120 eurov se kaznuje za prekršek voznik ali potnik, ki ravna v nasprotju z določbo prvega odstavka tega člena.

2. Posebni ukrepi za varno udeležbo v cestnem prometu

34. člen

(zaščitna čelada)

(1) Voznik in potnik na mopedu, lahkem štirikolesu, motornem kolesu, trikolesu in štirikolesu brez zaprte kabine mora med vožnjo nositi na glavi ustrezno pripeto homologirano zaščitno motoristično čelado.

(2) Ne glede na določbo prejšnjega odstavka zaščitne čelade ni treba uporabljati vozniku in potniku na vozilu z vgrajenim zadrževalnim sistemom, ki izpolnjuje pogoje, predpisane s posebnim predpisom, kadar uporabljata v vozilo vgrajeni zadrževalni sistem.

(3) Otrok mora imeti med vožnjo kolesa ustrezno pripeto zaščitno kolesarsko čelado. Enako velja tudi takrat, kadar se vozi na kolesu kot potnik.

(4) Jahač mora imeti med ježo na glavi zaščitno čelado.

(5) Z globo 120 eurov se kaznuje za prekršek:

1. voznik ali potnik na mopedu, lahkem štirikolesu, motornem kolesu, trikolesu in štirikolesu brez zaprte kabine, ki ravna v nasprotju z določbo prvega odstavka tega člena,
2. jahač, ki ravna v nasprotju z določbo četrtega odstavka tega člena,
3. starš, skrbnik, rejnik ali spremljevalec otroka, kadar otrok med vožnjo kolesa kot voznik, jahač ali potnik ne uporablja zaščitne čelade.

35. člen

(prepoved uporabe naprav ali opreme, ki zmanjšujejo voznikovo slušno ali vidno zaznavanje ali zmožnost obvladovanja vozila)

(1) Voznik in učitelj vožnje med vožnjo ne sme uporabljati opreme ali naprav na način, ki bi zmanjševale njegovo slušno ali vidno zaznavanje ali zmožnost obvladovanja vozila (maska, slušalke, telefon itd.).

(2) Voznik med vožnjo ne sme poslušati radia ali drugih zvočnih naprav s takšno glasnostjo, ki mu onemogoča normalno slušno zaznavanje v cestnem prometu.

(3) Ne glede na prvi odstavek tega člena sme voznik, razen kandidat za voznika, ki ga učitelj vožnje uči vožnje motornega vozila, kandidat za voznika, ki vozi osebni avtomobil, v spremstvu spremljevalca, učitelj vožnje ter spremljevalec, med vožnjo telefonirati, vendar le ob uporabi naprave za prostoročno telefoniranje. Pri opravljanju nalog, potrebnih za reševanje življenja ali premoženja, preprečitev ali odpravo velike materialne škode, preprečitev ali odpravo onesnaženja okolja in nalog policije ter vojaške policije, je med vožnjo dovoljena uporaba radijske postaje.

(4) Z globo 40 eurov se kaznuje za prekršek voznik, ki ne potrebuje vozniškega dovoljenja, ki ravna v nasprotju z določbami tega člena.

(5) Z globo 120 eurov se kaznuje za prekršek voznik, učitelj vožnje motornega vozila ali spremljevalec, ki ravna v nasprotju z določbami tega člena.